

Inventář metakognitivního povědomí žáků základní školy (6. – 9. třída)

(Upraveno z překladu využitého v projektu Škola pro všechny: Inkluze jako cesta k efektivnímu vzdělávání všech žáků, reg. č. CZ.02.3.61/0.0/0.0/15_007/0000210, autorem originální verze dotazníku Junior Metacognitive Awareness Inventory je Sperling et al., 2002.)

Dotazník se ptá na to, co žáci dělají, když se učí. Přečti si následující věty a zakroužkuj hodnotu 1-5, která odpovídá tomu, jak se chováš při práci ve škole a při přípravě domácích úkolů. Odpověz co nejupřímněji.	NIKDY	ZŘÍDKA	NĚKDY	ČASTO	VŽDY
1. Když něčemu porozumím, uvědomím si to.	1	2	3	4	5
2. Když je to potřeba, dokážu se přinutit k učení.	1	2	3	4	5
3. Snažím se učit takovými způsoby, které se mi už osvědčily.	1	2	3	4	5
4. Víím, co ode mě učitel očekává, že se naučím.	1	2	3	4	5
5. Nejlépe se mi učí, když už o tématu něco víím.	1	2	3	4	5
6. Kreslím si náčrtky a schémata, pomáhají mi pochopit to, co se učím.	1	2	3	4	5
7. Když jsem hotov(a) s přípravou do školy, zvažuji, jestli jsem se naučil(a) všechno, co jsem chtěl(a).	1	2	3	4	5
8. Když řeším nějaký úkol, přemýšlím nad různými způsoby.	1	2	3	4	5
9. Předtím, než začnu pracovat, přemýšlím o tom, co k tomu potřebuji.	1	2	3	4	5
10. Když se učím něco nového, ptám se sám/sama sebe, jak mi to jde	1	2	3	4	5
11. Důležitým informacím věnuji velkou pozornost.	1	2	3	4	5
12. Lépe se mi učí, když mě dané téma opravdu zajímá.	1	2	3	4	5
13. Využívám své studijní přednosti k vyvážení mých slabín.	1	2	3	4	5
14. Při plnění úkolů využívám různé strategie učení.	1	2	3	4	5
15. Občas kontroluji čas, abych si byl(a) jist(a), že práci stihnu.	1	2	3	4	5
16. Někdy používám strategie učení, aniž bych o nich přemýšlel(a).	1	2	3	4	5
17. Když dokončím nějaký úkol, ptám se sám/sama sebe, zda jsem ho řešil(a) tím nejjednodušším způsobem.	1	2	3	4	5
18. Než s nějakým úkolem začnu, rozmyslím si, co bude třeba udělat.	1	2	3	4	5

VYHODNOCENÍ

Dotazník je využitelný pro žáky 6. až 9. tříd základní školy (pro mladší ročníky je v angličtině dostupná kratší verze s užší škálou odpovědí). Obsahuje dvě základní škály – (1) znalost vlastní kognice; a (2) regulace vlastní kognice (výčet položek níže). Pro výpočet skóru má odpověď „nikdy“ hodnotu 1, „zřídka“ hodnotu 2, „někdy“ hodnotu 3, „často“ hodnotu 4 a odpověď „vždy“ má hodnotu 5, respondent se rozhoduje na škále 1 až 5, do jaké míry pro něj platí dané tvrzení. Výpočet orientačních skóre se provádí sečtením hodnot odpovědí u položek dané škály a vydělením počtem položek této škály.

1. škála – znalost vlastní kognice – položky 1, 2, 3, 4, 5, 12, 13, 14, 16 – 9 položek

2. škála – regulace vlastní kognice – 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 17, 18 – 9 položek

Z hlediska konceptu metakognice jako takové není vždy možné výše uvedené škály oddělit, doporučujeme tedy spíše se věnovat položkové analýze (jak žáci odpovídali na jednotlivé položky) a na celkové skóre.

Výsledky je možné využít pro hodnocení celé třídy, nebo jednotlivce, či jako autoevaluační nástroj pro učitele. Pro učitele existuje k dotazníku stručná hodnotící instrukce (pouze v angličtině), kde učitel rozhoduje o tom, kde jsou na škále 1 až 6 jeho žáci od málo rozvinutých metakognitivních schopností po vysoce rozvinuté metakognitivní schopnosti (viz tabulka níže).

Hodnocení učitelem	Vysoký stupeň rozvoje metakognitivních schopností	Nízký stupeň rozvoje metakognitivních schopností
1 = velmi nízký stupeň rozvoje 2 = nízký stupeň rozvoje 3 = podprůměrný stupeň rozvoje 4 = nadprůměrný stupeň rozvoje 5 = vysoký stupeň rozvoje 6 = velmi vysoký stupeň rozvoje	<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže soustředit pozornost - Učí se za nějakým účelem, jeho učení má směr a význam - Plánuje si učení - Příléhavě hodnotí své výkony - Pokládá otázky, aby se ujistil, že rozumí	<ul style="list-style-type: none"> - Účastní se náhodně - Učí se náhodně - Příliš neplánuje - Nepříléhavě hodnotí své výkony - Pokračuje v práci, i když nerozumí